

14.12.22

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister VWS

Deadline: 14 december
2022

nota

Aanbieden Gezondheidsraadadvies: Evaluatie en
optimalisatie van het bevolkingsonderzoek darmkanker

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

Datum

8 december 2022

Kenmerk

3480906-1041159-PG

Uw kenmerk

Zaaknummer

1041159

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

- Uw voorganger vroeg de Gezondheidsraad op 14 oktober 2021 om het huidige bevolkingsonderzoek darmkanker te evalueren en te adviseren over mogelijkheden voor optimalisatie van het programma.
- Op 14 december a.s. publiceert de Gezondheidsraad (GR) dit advies, genaamd: 'Evaluatie en optimalisatie van het bevolkingsonderzoek darmkanker'.
- Met bijgevoegde brief biedt u het advies aan de Kamer aan.
- **NB: op 14 december dient het conceptadvies nog worden omgewisseld voor het definitieve advies**

2. Geadviseerd besluit

- Ik adviseer u om het bijgevoegde GR advies aan te bieden aan de Kamer en de Kamer te informeren dat uw beleidsreactie binnen drie maanden volgt.
- Deadline hiervoor is 14 december, omdat het gebruikelijk is om het advies naar de Kamer te sturen op de dag dat het gepubliceerd wordt.

3. Kernpunten

Op woensdag 14 december is de briefing waarbij de GR u informeert over het advies.

Samenvatting advies

- Er zijn verschillende aanwijzingen dat het bevolkingsonderzoek naar darmkanker effectief is.
- De nut-risicoverhouding van het bevolkingsonderzoek beoordeelt de commissie als gunstig. Het nut (voorkomen van sterfte) weegt op tegen de risico's (zoals onnodige doorverwijzingen naar colonoscopieën en de daarmee gepaard gaande belasting en onrust).
- De GR ziet op dit moment geen aanleiding voor aanpassingen in het bevolkingsonderzoek van de afkapwaarde, het interval of de leeftijdsgrenzen.
- Leeftijdsgrenzen: de GR ziet onvoldoende aanleiding om de eindleeftijd van de screening te verhogen. Verder is volgens de GR geen overtuigende evidentie die laat zien dat de voordelen van eerder screenen opwegen tegen de nadelen. Tegelijkertijd is het voor de commissie duidelijk dat er enige mate van gezondheidswinst blijft liggen. De commissie adviseert

daarom om een regionaal proefbevolkingsonderzoek uit te voeren naar een eenmalige ontlastingstest rond de leeftijd van 50 jaar, voorafgaand aan het reguliere bevolkingsonderzoek.

- De commissie ziet momenteel geen aanleiding om risicostratificatie op basis van geslacht, leeftijd en Hb-waarde toe te passen. Wel adviseert de GR onderzoek te doen hiernaar.
- Tot slot beveelt de commissie aan blijvend te investeren in verhoging van de deelnamegraad onder de jongste doelgroepen en bij mensen met een lage sociaaleconomische status. Ook vraagt de GR aandacht voor primaire preventie van darmkanker.

Datum

8 december 2022

Kenmerk

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Recent zijn in de Kamer vragen gesteld over het verlagen van de leeftijdsgrens van het bevolkingsonderzoek darmkanker van 55 naar 50.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- Meerdere maatschappelijke partijen pleiten voor verlaging van deelnameleeftijd voor het bevolkingsonderzoek darmkanker naar 50, waaronder bijv. de Maag Lever Darm stichting.
- DC Klinieken te Almere bood in 2020 namens actiegroep 'Red 1000 levens' de petitie 'Burgerinitiatief verlagen leeftijd bevolkingsonderzoek darmkanker naar 50 jaar' aan, aan de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In reactie op deze petitie (Kamerstuk 32 793, nr. 505) verwees uw voorganger naar het geplande Gezondheidsraadadvies.
- Op 9 december werden bij de Europese Gezondheidsraad de nieuwe Raadsaanbeveling over kankerscreenings aangenomen; hierin staan onder andere aanbevelingen over de uitvoering van de bevolkingsonderzoeken op baarmoederhals-, darm- en borstkanker. Het nieuwe advies m.b.t. leeftijdsgrens op darmkanker is ongewijzigd t.o.v. het vorige advies: screening op darmkanker van 50 tot 75 jaar.

c. Financiële en personele gevolgen

Nvt

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Nvt

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Nvt

f. Gevolgen administratieve lasten

Nvt

g. Toezeggingen

U geeft aan dat u de Kamer binnen drie maanden informeert over uw reactie op dit advies. Hiermee noemt u een nieuwe termijn voor de toezegging met Delphinummer 8839 (waarin uw voorganger aangaf er voor open te staan om de leeftijdsgrens te verlagen, mits de voordelen in termen van geredde levens ook opwegen tegen de nadelen van overbodig vervolgonderzoek en behandeling.

Hierbij is aangegeven dat de verwachting is dat de Kamer in het najaar van 2022 wordt geïnformeerd).

Datum
8 december 2022
Kenmerk

h. Fraudetoets
Nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.